

Hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Hädaolukorra seaduse muutmine

Hädaolukorra seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 13¹ järgmises sõnastuses:

”§ 13¹. Viivitamatu ohuteate edastamine

(1) Paljude inimeste elu või tervist või riigi julgeolekut ohustava vahetult eelseisva või juba toimuva sündmuse või selle lõppemise korral edastatakse avalikkusele viivitamatu ohuteade, millega antakse juhis ohutuks tegutsemiseks, sealhulgas varjumiseks või ulatuslikuks evakuatsiooniks. Viivitamatu ohuteate edastamiseks kasutatakse riikliku ohuteavituse süsteemi EE-ALARM (edaspidi *EE-ALARM*).

(2) EE-ALARM käesoleva seaduse tähenduses on protokollide, protsesside ja tehnoloogiate kogum elanikkonnale viivitamatu ohuteate edastamiseks.

(3) Viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumist koordineerib Päästeamet. Koordineerimine hõlmab muu hulgas ohuteavituse kanalite kasutamise üldpõhimõtete väljatöötamist, ajakohastamist ja avalikkuse teadlikkuse suurendamist. Viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumise koordineerimisel teeb Päästeamet koostööd Häirekeskuse ning muu asjaomase asutuse ja isikuga.

(4) EE-ALARM-iga on kohustatud liituma:

1) massiteabevahendi valdaja, elektroonilise side ettevõtja ja riikliku mobiilirakenduse valdaja, kelle teenust tarbib vähemalt 10 000 lõppkasutajat;

2) avalikus ruumis paikneva elektroonilise teabeekraani valdaja, kelle ekraani ööpäevane eeldatav kontaktide arv ületab 10 000 inimest (edaspidi koos *edastaja*).

(5) EE-ALARM-i kaudu viivitamatu ohuteate edastamise võib otsustada valitsusasutus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ka peaminister.

(6) Häirekeskus vahendab edastajale viivitamatu ohuteate üldjuhul EE-ALARM-i kaudu. EE-ALARM-i rikke korral vahendab Häirekeskus selle edastajale viivitamata muul viisil ning edastaja edastab selle avalikkusele viivitamata muul kokkulepitud viisil.

(7) EE-ALARM-i võib lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 9 sätestatule kasutada järgmistel juhtudel:

1) Vabariigi Valitsuse või tema määratud valitsusasutuse otsusel käesoleva seaduse § 18 lõikes 3 nimetatud õppusel;

2) Kaitseväge otsusel kaitseväeteenistuse seaduse § 69 lõigetes 3 ja 3¹ nimetatud sõjaväelisel väljaõppel;

3) Päästeameti otsusel EE-ALARM-i testimiseks.

(8) Sireeniseade käesoleva seaduse tähenduses on EE-ALARM-i tehnoloogiline osa, mis on omavahel ühendatud seadmete kogum, mille eesmärk on esitada heliga viivitamatut ohuteadet.

(9) Sireeniseadme kaudu viivitamatu ohuteate edastamise võib otsustada Päästeamet, Kaitseväge, Kaitsepolitseiamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Keskkonnaamet, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ning kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ka peaminister.

(10) Päästeamet korraldab sireeniseadme kasutuselevõttu.

(11) Sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

1) viivitamatu ohuteate edastamise ning selleks valmistumise tingimused ja korra;

- 2) EE-ALARM-iga liitumise ning sellega seotud kulude hüvitamise tingimused ja korra;
- 3) sireeniseadme kasutuselevõtu, haldamise ning testimise tingimused ja korra.”;

2) seadust täiendatakse §-ga 16¹ järgmises sõnastuses:

”§ 16¹. Varjumine

- (1) Varjumine käesoleva seaduse tähenduses on vahetu kõrgendatud ohu korral ohustatud alal viibiva isiku ajutine ümberpaiknemine sobivasse ruumi või ehitisse või seal püsimine tema elu või tervise kaitseks.
- (2) Varjumist korraldab Päästeamet. Varjumise korraldamine hõlmab varjumiseks valmistumist, sealhulgas avalikkuse teadlikkuse suurendamist ja teavitamist. Varjumise korraldamisel teeb Päästeamet koostööd kohaliku omavalitsuse üksuse ning asjaomase asutuse ja isikuga, kes aitavad oma pädevuse piires varjumist korraldada.
- (3) Päästeamet ning Politsei- ja Piirivalveamet võivad varjumise tagamiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 32 ja 44–52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid ning vahetut sundi korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras. Korrakaitseseaduse §-s 44 sätestatud viibimiskeeldu võib kohaldada üle 12 tunni Päästeameti päästkeskuse juhi või Politsei- ja Piirivalveameti prefekti loal.
- (4) Päästeamet võib korrakaitseseaduse §-s 48 sätestatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel läbi vaadata üksnes isiku riided ja riides oleva või kehal kantava asja. Isiku keha ja kehaõõnsuste läbivaatus on keelatud.
- (5) Kui Eesti Vabariigi vastu suunatud ründe või selle toimumise vahetu ohu korral ei saa Päästeamet ega Politsei- ja Piirivalveamet varjumist tagada, võib Kaitsevägi kohaldada edasilükkamatu pädevuse alusel käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud meetmeid, kui see on vajalik riigi sõjaliseks kaitsmiseks või selleks valmistumiseks.”;

3) seadust täiendatakse §-dega 16²–16⁴ järgmises sõnastuses:

”§ 16². Varjend

- (1) Varjend käesoleva seaduse tähenduses on hoone või selle osa, mis on rajatud varjumiseks ja mille konstruktsioon kaitseb inimest plahvatuse ning sellega kaasneva lööklaine, laialipaiskuvate esemete ja õhusaaste, sealhulgas ioniseeriva kiirguse eest. Varjendid jagunevad avalikeks ja mitteavalikeks.
- (2) Hoone omanik rajab varjendi hoonesse või selle vahetusse lähedusse.
- (3) Avalik varjend rajatakse, kui püstitatakse hoone, mille kasutusotstarbe tõttu külastavad seda rahvahulgad või mille suletud netopind on vähemalt 10 000 ruutmeetrit.
- (4) Mitteavalik varjend rajatakse, kui püstitatakse:
  - 1) niisugune elamu, majutus- või toitlustushoone, büroohoone, kaubandus- või teenindushoone või meelelahutus-, haridus-, tervishoiu- või muu avalik hoone või erihoone, mille suletud netopind on vähemalt 1200 ruutmeetrit;
  - 2) tööstus- ja laohoone, mille suletud netopind on vähemalt 1500 ruutmeetrit.
- (5) Kui hoone vastab nii käesoleva paragrahvi lõikele 3 kui ka 4, rajatakse avalik varjend.
- (6) Avalikule varjendile tagatakse ligipääs varjumiseks igapäevasele. Mitteavalik varjend on ette nähtud eelkõige konkreetse hoone kasutajale.
- (7) Varjendi omanik korraldab varjendi varjumiseks kasutuselevõtu 72 tunni jooksul Vabariigi Valitsuse asjakohasest otsusest arvates. Edasilükkamatul juhul otsustab varjendi varjumiseks kasutusele võtmise Päästeamet või Kaitsevägi.
- (8) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega:
  - 1) nõuded varjendile, selle suurusele ja mahutavusele ning kontrollile ja hooldusele;
  - 2) varjendi rajamise kohustusega hoonete täpsema loetelu hoone kasutamise otstarbe ning vajaduse korral tööstus- ja laohoone tavapärase kasutajate arvu järgi.

§ 16³. Varjumisplaani koostamine

- (1) Hoone omanik koostab varjumisplaani käesoleva seaduse § 16² lõikes 3 või 4 sätestatud hoone kohta, millele on antud kasutusluba.

(2) Varjumisplaanis hinnatakse hoones varjumise võimalusi, välja arvatud varjendi rajamise kohustusega hoone puhul, ning kirjeldatakse varjumiseks valmistumist, varjumise korraldamist ja varjumiskindluse suurendamist.

(3) Nõuded varjumisplaanile ja varjumisplaani koostamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 16⁴. Varjumiskoht

(1) Varjumiskoht käesoleva seaduse tähenduses on niisugune ehitis või selle osa või ajutine ehitis, mis on kohandatud varjumiseks ja mille konstruktsioon kaitseb inimest vähemalt plahvatuses kaasaegse laialipaiskuva eseme eest.

(2) Varjumiskohad jagunevad avalikeks ja mitteavalikeks. Avalikule varjumiskohale tagatakse ligipääs varjumiseks igaühele. Mitteavalik varjumiskoht on ette nähtud eelkõige konkreetse hoone kasutajale.

(3) Kui hoonesse ei ole rajatud varjendit, kohandab käesoleva seaduse § 16³ lõikes 1 sätestatud hoone omanik võimaluse korral hoone või selle osa varjumiskohaks.

(4) Varjumiskoht võetakse varjumiseks kasutusele käesoleva seaduse § 16² lõike 7 kohaselt.

(5) Hoone või selle osa varjumiskohaks kohandamise põhimõtted kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.”;

4) seadust täiendatakse §-ga 17¹ järgmises sõnastuses:

”§ 17¹. Elanikkonnakaitse koolitus

(1) Elanikkonnakaitse koolituse eesmärk on suurendada inimese valmisolekut kriisis iseseisvalt toime tulla.

(2) Avaliku sektori asutus korraldab kord kahe aasta jooksul ametnikele ja töötajatele elanikkonnakaitse koolituse.

(3) Nõuded elanikkonnakaitse koolitusele ja koolitajale kehtestab sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

5) paragrahvi 38 lõike 3 punkt 7³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”7³) regulaarselt korraldama töötajatele koolitusi, et suurendada nende teadlikkust elutähtsa teenuse toimepidevusest, rakendatud meetmetest, toimimisest hädaolukorras või muus sarnases olukorras või nende ohu korral ja käesoleva seaduse § 17¹ tähenduses elanikkonnakaitsest.”;

6) paragrahvi 45 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

”6) riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 16² lõigete 3 ja 4 ning § 16³ lõike 1 nõuete ning § 16² lõike 8, § 16³ lõike 3 ja § 16⁴ lõike 5 alusel kehtestatud nõuete täitmise üle teeb Päästeamet.”;

7) paragrahvi 53 täiendatakse lõikega 21 järgmises sõnastuses:

”(21) Käesoleva seaduse § 13¹ lõikes 4 nimetatud edastaja on kohustatud EE-ALARM-iga liituma hiljemalt 2028. aasta 1. juuliks.”;

8) paragrahvi 53 täiendatakse lõigetega 22–24 järgmises sõnastuses:

”(22) Käesoleva seaduse § 16² lõigetes 3 ja 4 sätestatud varjendi rajamise nõuet ei kohaldata hoonele, mis on püstitatud või mille ehitusloa taotlus või ehitusteatis püstitamiseks on esitatud enne 2026. aasta 1. juulit.

(23) Varjumisplaani koostatakse käesoleva seaduse § 16³ lõikes 1 nimetatud hoone kohta:

1) kasutusloa olemasolu korral hiljemalt 2027. aasta 1. juuliks;

2) kasutusloa puudumise korral kasutusloa taotlemise hetkeks.

(24) Võimaluse korral kohandatakse varjumiskoht käesoleva seaduse § 16⁴ lõikes 3 nimetatud hoonesse või selle osasse:

1) kasutusloa olemasolu korral hiljemalt 2028. aasta 1. juuliks;

2) kasutusloa puudumise korral kasutusloa taotlemise hetkeks.”.

§ 2. Asjaõigusseaduse § 158¹ täiendamine

Asjaõigusseaduse § 158¹ lõike 1¹ kolmandat lauset täiendatakse pärast sõna "ehitis" tekstiosaga "ning Päästeameti sireeniseade hädaolukorra seaduse § 13¹ lõike 8 tähenduses".

§ 3. Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 55 täiendamine

Atmosfääriõhu kaitse seaduse § 55 lõiget 3 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:
"5) hädaolukorra seaduse § 13¹ lõike 8 tähenduses sireeniseadme müra."

§ 4. Ehitusseadustiku täiendamine

Ehitusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 11 lõiget 2 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

"2¹) varjendi rajamist;";

2) paragrahvi 11 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna "nõudeid" tekstiosaga ",välja arvatud käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2¹ sätestatud nõuete osas";

3) paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

"(5) Vabariigi Valitsus võib määrusega täpsustada ehitisele esitatavaid nõudeid käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2¹ sätestatud nõuete osas.";

4) paragrahvi 130 lõiget 10 täiendatakse pärast sõna "tuleohutusnõuete" sõnadega "ja varjendile esitatavate nõuete".

§ 5. Elektroonilise side seaduse muutmine

Elektroonilise side seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punktis 29 asendatakse sõna "hädaabiteenistuse" sõnaga "Häirekeskuse";

2) paragrahv 105¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

"§ 105¹. Viivitamatu ohuteate edastamine mobiiltelefonivõrgus

(1) Mobiiltelefoniteenust osutav sideettevõtja tagab hädaolukorra seaduse §-s 13¹ sätestatud viivitamatu ohuteate edastamise kindlaksmääratud geograafilisel alal asuvale mobiiltelefoniteenuse kliendile ja rändlusteenuse kasutajale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ülesande täitmiseks võib mobiiltelefoniteenust osutav sideettevõtja töödelda mobiiltelefoniteenuse kliendi ja rändlusteenuse kasutaja asukohaandmeid."

§ 6. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 1 punktid 3, 5, 6 ja 8 ning § 4 jõustuvad 2026. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 24. september 2025